

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ЕМИСИЈЕ ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ

Члан 1.

У Закону о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 109/25), члан 4. мења се и гласи:

„Члан 4.

Обвезнику чија је регистрована претежна делатност производња електричне енергије у смислу члана 2. овог закона и који је у претходном пореском периоду од те делатности остварио најмање 80% својих укупних прихода признаје се право на порески кредит у износу од 20% износа оправданих трошкова улагања у смислу прописа о контроли државне помоћи које је током пореског периода за који се подноси пореска пријава уложио у прописане мере и активности које доводе до смањења емисија угљендиоксида еквивалента (CO₂eq).

Порески кредит из става 1. овог члана представља износ за који се умањује обрачунати порез и представља државну помоћ која се може кумулирати са другом државном или помоћи мале вредности (de minimis помоћ), а највише до интензитета прописаног правилима која уређују контролу државне помоћи.

Порески кредит из става 1. овог члана не може бити већи од 80% пореске обавезе по основу пореза.

Право на порески кредит нема порески обвезник којем је наложен повраћај државне помоћи или помоћи мале вредности (de minimis помоћ), као ни порески обвезник у тешкоћама у смислу прописа о контроли државне помоћи, осим ако је то изричито дозвољено у складу са прописима о контроли државне помоћи.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове заштите животне средине и министарства надлежног за послове рударства и енергетике, ближе прописује врсте, услове и критеријуме за спровођење мера за смањење емисија из става 1. овог члана, као и начин извештавања о реализованим мерама.

Обвезник је дужан да води евиденцију финансијских средстава уложених у мере за смањење емисија из става 1. овог члана на основу којих је коришћен порески кредит, као и доказе у вези са таквим улагањима.

Обвезник је дужан да чува евиденцију и доказе из става 6. овог члана до истека рока застарелости права на утврђивање и наплату пореске обавезе на коју се евиденција и докази односе.

Обвезник је дужан да уз подношење пореске пријаве приложи изјаву да ли је за улагање из става 1. овог члана већ добијао државну помоћ или помоћ мале вредности (de minimis помоћ).

Министар надлежан за послове финансија ближе уређује начин остваривања права на порески кредит из става 1. овог члана, као и облик, садржину и начин вођења евиденције из става 6. овог члана.”

Члан 2.

У члану 5. после става 9. додаје се нови став 10, који гласи:

„Изузетно од ст. 3. до 5. овог члана, пореске пријаве за пореске периоде који се завршавају до 31. децембра 2026. године, као и у случају престанка обављања делатности до 31. марта 2027. године, подnose се у периоду од 1. априла 2027. године до 31. маја 2027. године.”

Досадашњи став 10. постаје став 11.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1 тач. 6. и 9. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, порески систем, као и одрживи развој, систем заштите и унапређења животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

• Проблеми које Закон треба да реши, односно циљеви који се Законом постижу

Закон о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште („Службени гласник РС”, број 109/25) донет је ради успостављања фискалног механизма који омогућава системско смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште, кроз економску интернализацију екстерних еколошких трошкова.

Предложеним изменама и допунама Закона врши се прецизирање одредаба које се односе на право на порески кредит из члана 4. Закона, ради њиховог потпуног усклађивања са правилима о контроли државне помоћи, а у складу са Мишљењем Комисије за контролу државне помоћи. Овим изменама се порески кредит експлицитно дефинише као државна помоћ, прописују се правила о кумулацији и максималном дозвољеном интензитету, као и изузеци од права на порески кредит за обвезнике у тешкоћама и оне којима је наложен повраћај државне помоћи или помоћи мале вредности.

Такође, важећим законом је уређено да је обвезник дужан да Министарству финансија - Пореској управи поднесе пореску пријаву у којој је исказан порез за порески период. Пореска пријава се подноси до 31. маја текућег пореског периода за претходни порески период. Међутим, у случају престанка обављања делатности у свим постројењима, обвезник је дужан да поднесе пореску пријаву за текући порески период, а у року од 30 дана од истека последњег дана у коме је обвезник обављао наведену делатност. У случају престанка обављања делатности, обвезник који није поднео пореску пријаву за претходни порески период је у обавези да је поднесе у року од 30 дана од истека последњег дана у коме је обвезник обављао делатност, а најкасније до 31. маја текућег пореског периода. Законом о изменама и допунама Закона о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште врши се измена рока за подношење пореске пријаве, како би се реализовале све потребне претпоставке за подношење наведене пореске пријаве у електронском облику. У том смислу се предлаже да се пореске пријаве за пореске периоде који се завршавају до 31. децембра 2026. године, као и у случају престанка обављања делатности до 31. марта 2027. године, подносе у периоду од 1. априла 2027. године до 31. маја 2027. године.

• Разматране могућности да се проблеми реше и без доношења Закона

С обзиром на то да се порези могу уредити искључиво законом, не постоји друга могућност.

• Зашто је доношење Закона најбољи начин за решавање проблема?

Доношење овог Закона је најбољи начин за решавање проблема из разлога што се ради о законској материји коју је једино и могуће регулисати доношењем закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Овим чланом мења се члан 4. Закона о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште како би се одредбе о пореском кредиту ускладили са прописима о контроли државне помоћи. У ставу 1. прецизира се да се право на порески кредит признаје у износу од 20% износа оправданих трошкова улагања у смислу прописа о контроли државне помоћи. Уводи се нови став 2. којим се утврђује да порески кредит представља државну помоћ и прописују се правила о њеном кумулирању са другом државном помоћи или помоћи мале вредности (de minimis помоћ). Додаје се нови став 4. којим се право на порески кредит ускраћује обвезницима којима је наложен повраћај државне помоћи или помоћи мале вредности, као и обвезницима у тешкоћама у смислу прописа о контроли државне помоћи. Такође, додаје се став 8. којим се прописује обавеза обвезника да уз пореску пријаву приложи изјаву да ли је за исто улагање већ добијао државну помоћ или помоћ мале вредности.

Уз члан 2.

Овим чланом допуњује се члан 5. Закона о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште тако што се додаје став 10. којим се прописује изузетак у погледу рока за подношење пореске пријаве. Имајући у виду да се пореске пријаве подnose искључиво у електронском облику, а услед потребе за додатним временом како би Пореска управа адекватно развила и инсталирала неопходни ИТ систем за прихват ових пријава, прописује се одлагање рока. Сходно наведеном, за пореске периоде који се завршавају до 31. децембра 2026. године, као и у случајевима престанка обављања делатности до 31. марта 2027. године, обвезници ће пореске пријаве подносити у периоду од 1. априла до 31. маја 2027. године. Ова допуна је искључиво техничке и организационе природе и не утиче на саму обавезу утврђивања и плаћања пореза. Досадашњи став 10. овог члана (којим је прописано овлашћење министра надлежног за послове финансија за доношење подзаконског акта) постаје став 11.

Уз члан 3.

Овим чланом предлаже се да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Члан 4.

~~Обвезнику чија је регистрована претежна делатност производња електричне енергије у смислу члана 2. овог закона и који је у претходном пореском периоду од те делатности остварио најмање 80% својих укупних прихода признаје се право на порески кредит у износу од 20% износа финансијских средстава која је током пореског периода за који се подноси~~

~~пореска пријава уложио у прописане мере и активности које доводе до смањења емисија угљендиоксида еквивалента (CO₂eq).~~

~~Порески кредит из става 1. овог члана представља износ за који се умањује обрачунати порез.~~

~~Порески кредит из става 1. овог члана не може бити већи од 80% пореске обавезе по основу пореза.~~

~~Влада, на предлог министарства надлежног за послове заштите животне средине и министарства надлежног за послове енергетике и рударства, прописује врсте мера, као и начин извештавања о реализованим мерама, за смањење емисија из става 1. овог члана.~~

~~Обвезник је дужан да води евиденцију финансијских средстава уложених у мере за смањење емисија из става 1. овог члана на основу којих је коришћен порески кредит, као и доказе у вези са таквим улагањима.~~

~~Обвезник је дужан да чува евиденцију и доказе из става 5. овог члана до истека рока застарелости права на утврђивање и наплату пореске обавезе на коју се евиденција и докази односе.~~

~~Министар надлежан за послове финансија ближе уређује начин остваривања права на порески кредит из става 1. овог члана, као и облик, садржину и начин вођења евиденције из става 5. овог члана.~~

ЧЛАН 4.

ОБВЕЗНИКУ ЧИЈА ЈЕ РЕГИСТРОВАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЛАТНОСТ ПРОИЗВОДЊА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У СМISЛУ ЧЛАНА 2. ОВОГ ЗАКОНА И КОЈИ ЈЕ У ПРЕТХОДНОМ ПОРЕСКОМ ПЕРИОДУ ОД ТЕ ДЕЛАТНОСТИ ОСТВАРИО НАЈМАЊЕ 80% СВОЈИХ УКУПНИХ ПРИХОДА ПРИЗНАЈЕ СЕ ПРАВО НА ПОРЕСКИ КРЕДИТ У ИЗНОСУ ОД 20% ИЗНОСА ОПРАВДАНИХ ТРОШКОВА УЛАГАЊА У СМISЛУ ПРОПИСА О КОНТРОЛИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ КОЈЕ ЈЕ ТОКОМ ПОРЕСКОГ ПЕРИОДА ЗА КОЈИ СЕ ПОДНОСИ ПОРЕСКА ПРИЈАВА УЛОЖИО У ПРОПИСАНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ КОЈЕ ДОВОДЕ ДО СМАЊЕЊА ЕМИСИЈА УГЉЕНДИОКСИДА ЕКВИВАЛЕНТА (CO₂EQ).

ПОРЕСКИ КРЕДИТ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДСТАВЉА ИЗНОС ЗА КОЈИ СЕ УМАЊУЈЕ ОБРАЧУНАТИ ПОРЕЗ И ПРЕДСТАВЉА ДРЖАВНУ ПОМОЋ КОЈА СЕ МОЖЕ КУМУЛИРАТИ СА ДРУГОМ ДРЖАВНОМ ИЛИ ПОМОЋИ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ (DE MINIMIS ПОМОЋ), А НАЈВИШЕ ДО ИНТЕНЗИТЕТА ПРОПИСАНОГ ПРАВИЛИМА КОЈА УРЕЂУЈУ КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ.

ПОРЕСКИ КРЕДИТ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋИ ОД 80% ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА.

ПРАВО НА ПОРЕСКИ КРЕДИТ НЕМА ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК КОЈЕМ ЈЕ НАЛОЖЕН ПОВРАЋАЈ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ИЛИ ПОМОЋИ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ (DE MINIMIS ПОМОЋ), КАО НИ ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК У ТЕШКОЋАМА У СМISЛУ ПРОПИСА О КОНТРОЛИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ, ОСИМ АКО ЈЕ ТО ИЗРИЧИТО ДОЗВОЉЕНО У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА О КОНТРОЛИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ.

ВЛАДА, НА ПРЕДЛОГ МИНИСТАРСТВА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МИНИСТАРСТВА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ, БЛИЖЕ ПРОПISУЈЕ ВРСТЕ, УСЛОВЕ И КРИТЕРИЈУМЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ ЕМИСИЈА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, КАО И НАЧИН ИЗВЕШТАВАЊА О РЕАЛИЗОВАНИМ МЕРАМА.

ОБВЕЗНИК ЈЕ ДУЖАН ДА ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА УЛОЖЕНИХ У МЕРЕ ЗА СМАЊЕЊЕ ЕМИСИЈА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НА ОСНОВУ КОЈИХ ЈЕ КОРИШЋЕН ПОРЕСКИ КРЕДИТ, КАО И ДОКАЗЕ У ВЕЗИ СА ТАКВИМ УЛАГАЊИМА.

ОБВЕЗНИК ЈЕ ДУЖАН ДА ЧУВА ЕВИДЕНЦИЈУ И ДОКАЗЕ ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА ДО ИСТЕКА РОКА ЗАСТАРЕЛОСТИ ПРАВА НА УТВРЂИВАЊЕ И НАПЛАТУ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ НА КОЈУ СЕ ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКАЗИ ОДНОСЕ.

ОБВЕЗНИК ЈЕ ДУЖАН ДА УЗ ПОДНОШЕЊЕ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ПРИЛОЖИ ИЗЈАВУ ДА ЛИ ЈЕ ЗА УЛАГАЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ВЕЋ ДОБИЈАО ДРЖАВНУ ПОМОЋ ИЛИ ПОМОЋ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ (DE MINIMIS ПОМОЋ).

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ФИНАНСИЈА БЛИЖЕ УРЕЂУЈЕ НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ПОРЕСКИ КРЕДИТ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, КАО И ОБЛИК, САДРЖИНУ И НАЧИН ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈЕ ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА.

Члан 5.

Обвезник је дужан да Министарству финансија - Пореској управи поднесе пореску пријаву у којој је исказан порез за порески период (у даљем тексту: пореска пријава).

Уз пореску пријаву обвезник је дужан да приложи извештаје, односно процене емисије GHG надлежног органа из члана 3. став 2. овог закона.

Пореска пријава се подноси до 31. маја текућег пореског периода за претходни порески период.

У случају престанка обављања делатности у свим постројењима, обвезник је дужан да поднесе пореску пријаву за текући порески период, а у року од 30 дана од истека последњег дана у коме је обвезник обављао наведену делатност.

У случају из става 4. овог члана, обвезник који није поднео пореску пријаву за претходни порески период је у обавези да је поднесе у року из става 4. овог члана, а најкасније до 31. маја текућег пореског периода.

У случају промене оператера постројења током пореског периода, обавезу подношења пореске пријаве и плаћања пореза за целокупан порески период у вези са тим постројењем има лице које је оператер тог постројења на последњи дан тог пореског периода, с тим да сва лица која су имала статус оператера тог постројења током календарске године солидарно одговарају за испуњење пореске обавезе која настане у вези са тим постројењем за целокупан порески период.

У случају подношења измењеног извештаја у складу са прописима о климатским променама, обвезник је дужан да поднесе измењену пореску пријаву у року од 15 дана од дана када је обвезник измењени извештај доставио надлежном органу из члана 3. став 2. овог закона.

Уз измењену пореску пријаву из става 7. овог члана обвезник је дужан да приложи измењени извештај из става 7. овог члана.

Пореска пријава и измењена пореска пријава из става 7. овог члана подносе се искључиво у електронском облику.

ИЗУЗЕТНО ОД СТ. 3. ДО 5. ОВОГ ЧЛАНА, ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ПОРЕСКЕ ПЕРИОДЕ КОЈИ СЕ ЗАВРШАВАЈУ ДО 31. ДЕЦЕМБРА 2026. ГОДИНЕ, КАО И У СЛУЧАЈУ ПРЕСТАНКА ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ ДО 31. МАРТА 2027. ГОДИНЕ, ПОДНОСЕ СЕ У ПЕРИОДУ ОД 1. АПРИЛА 2027. ГОДИНЕ ДО 31. МАЈА 2027. ГОДИНЕ.

Министар надлежан за послове финансија прописује облик, садржину и начин подношења пореске пријаве, укључујући и прилоге пореској пријави.

САМОСТАЛНИ ЧЛАН ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

ЧЛАН 3.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА
ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Овлашћени предлагач: Влада

Обрађивач: Министарство финансија

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ЕМИСИЈЕ ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ DRAFT LAW ON AMENDMENTS TO GREENHOUSE GAS EMISSIONS TAX LAW

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

- Наслов VIII – Политике сарадње, члан 100. Споразума;
- Наслов VIII – Политике сарадње, члан 111. Споразума.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

У складу са роковима из члана 72. Споразума.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Испуњава у потпуности

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Поглавље 3.16.2 – Индиректно опорезивање

Поглавље 3.27.3 – Климатске промене и квалитет ваздуха

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уговор о функционисању Европске уније, Наслов VII - Заједничка правила о конкуренцији, опорезивању и усклађивању закона, Поглавље 2. – Порески прописи, чл. 110. и 111. – потпуно усклађено.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Решење предложено овим законом је усклађено са релевантним одредбама Уговора о функционисању Европске уније.

Не постоје други извори права Европске уније са којима постоји обавеза усклађивања.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Да.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У изради Предлога закона о измени и допуни Закона о порезу на емисије гасова са ефектом стаклене баште није остварена сарадња са Европском унијом.